

ประวัติหลวงพ่อพระครูโพธิวนานุรักษ์

พระครูโพธิวนานุรักษ์ (วรรณจิตต์ ชิตมาโร) มีนามเดิมว่า วรรณจิตต์ แสงผา เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๓ ตรงกับวันอังคาร แรม ๔ ค่ำ เดือน ๓ ปีชวด ที่บ้านหนองฮี ต.หนองฮี อ.ปลาปาก จ.นครพนม บิดาชื่อ นายกุมภี แสงผา มารดาชื่อ นางพวงพันธ์ แสงผา มีพี่น้อง ๗ คน เสียชีวิตแต่ยังเล็ก ๑ คน ซึ่งหลวงพ่อบุตรชายคนโต ปัจจุบันมีชีวิตเหลืออยู่ ๖ คน (เป็นชาย ๔ คน หญิง ๒ คน)

ชีวิตในวัยเด็ก

บิดาและมารดาของหลวงพ่อบริโภคอาชีพทำนาเลี้ยงลูกทั้ง ๖ คน ในวัยเด็กหลวงพ่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่โรงเรียนชุมชนหนองฮี หลังจบการศึกษาหลวงพ่อก็ช่วยบิดามารดาทำนา เลี้ยงควาย และรับจ้างขุดดิน รับจ้างขุดสระน้ำ เพื่อหารายได้ ค่าจ้างแรงงานขุดดินตกคราดาราง หลาละ ๒๕ บาท ซึ่งถือว่าเป็นราคาสูงมากในสมัยนั้น เมื่อมีโอกาว่างจากการงานก็เที่ยวเล่นตามประสาเด็กหนุ่มทั่วไป โดยมีเพื่อนเล่นที่คุ้นเคยกัน คือ นายสุนทร มูลเมือง ซึ่งมีอายุน้อยกว่าหลวงพ่อยู่ ๑ ปี (ปัจจุบันคือ พระครูภาวนาชัยมงคล เจ้าอาวาสวัดป่าชัยมงคล จังหวัดระนอง)

มูลเหตุการออกบวช

นายวรรณจิตต์เป็นคนใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ถึงแม้จะเรียนจบเพียงชั้นประถม ๔ ก็ตาม วันหนึ่งหลังจากเลิกจากการทำนา ขณะกำลังนำควายกลับบ้าน ได้เดินสวนทางกับนายสุนทร ซึ่งจะก็นำควายกลับบ้านเหมือนกัน นายสุนทรได้ถามขึ้นว่า “จะไปบวชด้วยกันไหม?” นายวรรณจิตต์จึงตอบว่า “บวชก็บวชซิ” ในใจขณะนั้นคิดเพียงว่าจะได้ศึกษาหาความรู้และได้ประพฤติปฏิบัติในเรื่องที่ตนเองไม่เคยได้พบผ่านมาก่อน

เมื่อกลับถึงบ้านจึงแจ้งความประสงค์ให้บิดามารดาทราบ บิดามารดาจึงนำไปฝากที่วัดดำรงเมฆาราม พร้อมกับนายสุนทร ในเย็นวันนั้นและได้บวชเป็นสังกะรี(ปะขาว) อยู่ ๗ วัน เพื่อท่องขานนาคและฝึกหัดระเบียบปฏิบัติต่างๆ

หลวงพ่อบุญประภากรให้ลูกศิษย์ฟังว่า ก่อนหน้านี้ก็เคยคิดที่อยากจะบวชเหมือนกัน โดยเป็นความคิดแบบตลกๆ ว่า “เห็นพวกทิดรุ่นพี่ที่สึกออกมาแล้ว คอยสาวเก่งขึ้นกว่าเก่า ก็เลยอยากจะบวชเพื่อจะได้คอยสาวเก่งเหมือนอย่างทิดพวกนั้นบ้าง”

แต่เวลาต่อมา ท่านได้เปลี่ยนความคิดขึ้นมาใหม่ว่า “อยากจะบวชเพื่อหนีจากบ้าน(เรือน) สัก ๒ – ๓ ปี คงจะดีเหมือนกัน”

บรรพชา

เมื่อถึงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ โยมบิดามารดาได้นำนายวรรณจิตต์และนายสุนทรเดินทางไปบวชเณรที่วัดคณิศรธรรมิการาม ต.ปลาปาก อ.ปลาปาก จ.นครพนม โดยมีพระครูพนมคณาการ เจ้าคณะอำเภอปลาปากในขณะนั้น เป็นพระอุปัชฌาย์ หลังจากบวชเป็นสามเณรแล้ว ทั้ง ๒ รูปก็เดินทางกลับมาพักที่วัดป่าเมธาวิเวกเพื่อปฏิบัติธรรม (วัดป่าเมธาวิเวกนี้ เป็นวัดที่หลวงปู่กิริ จันทิโย เป็นผู้สร้าง และหลวงปู่กิริเป็นอาจารย์ของหลวงปู่ชา สุภัทโท วัดหนองป่าพง) ซึ่งในขณะนั้นหลวงปู่กิริได้ไปพักที่วัดอื่นแล้ว เหลือแต่พระใหม่ที่บวชได้ไม่นานอยู่ด้วยกันรวม ๕ รูป

จากบ้านหนองฮีสู่บ้านม่วง

ในขณะที่พักอยู่วัดป่าเมธาวิเวกนั้น สามเณรวรรณจิตต์มีความมุมนะและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ แต่ระยะนั้น ภายในวัดยังไม่มีท่านผู้ใดที่จะคอยแนะนำ อบรมให้รู้จักระเบียบข้อปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม ที่ผู้บวชจะพึงปฏิบัติ เพื่อความเจริญ เนื่องจากมีเฉพาะพระบวชใหม่และสามเณร เพียง ๕ รูปเท่านั้น ประกอบกับส่วนลึกในใจของสามเณรยังต้องการศึกษาทางด้านนักธรรมและการปฏิบัติธรรมเพิ่มสูงขึ้นอยู่เสมอ จึงคิดอยากจะไปศึกษาหาความรู้จากต่างถิ่นคู่บ้าง เพื่อจะได้รับโอกาสที่ดีต่อไป

ในเดือนมิถุนายน ปีนั้น(๒๕๒๑) สามเณรวรรณจิตต์, สามเณรสุนทรและคณะ ได้เดินทางมายังอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อศึกษานักธรรมและการปฏิบัติธรรมที่วัดป่าวิเวก(ธรรมชาน์) จากการแนะนำของสามเณรสุนทร ซึ่งได้เคยศึกษาและปฏิบัติอยู่ที่นี่มาก่อนแล้ว โดยมีพ่อใหญ่ยศ เป็นผู้นำมาฝากกับหลวงพ่อมงคลกิตติธาดา(พระอาจารย์มหาอมร ในขณะนั้น) แต่ในวันนั้นหลวงพ่อมหาอมรไม่อยู่ เดินทางไปรักษาตัวที่กรุงเทพฯ เนื่องจากอาพาธเป็นนิ้วในกรวยไต

ขณะที่มาด้วยกันครั้งนั้นมี ๕ รูปมี พระปรีชา สามเณรบรรณจิตต์ สามเณรสุนทร สามเณรประภิต อีกรูปหนึ่งจำไม่ได้ ปัจจุบันคงเหลืออยู่เพียง ๒ รูป คือ พระครูโพธิวนานุรักษ์และพระครูภาวนาชัยมงคลเท่านั้น

อุปสมบท

เมื่อสามเณรบรรณจิตต์ได้ศึกษาและปฏิบัติรับใช้ครูบาอาจารย์ โดยมี หลวงพ่อพระมงคลกิตติธาดา(พระอาจารย์มหามร ในขณะนั้น) เป็นเจ้าอาวาส จนพอสมควร มีอายุครบเกณฑ์ที่จะอุปสมบทได้แล้ว หลวงพ่อพระมหามร จึงได้นำไปทำการอุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดม่วงสามสิบ อ.ม่วงสามสิบ พร้อมกับสามเณรลี้ กุพันธ์ (ปัจจุบันคือ พระครูภาวนานุกิจ เจ้าอาวาสวัดป่าขันติธรรม จังหวัดลำพูน) ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ ได้รับการอุปสมบทเสร็จสิ้นในเวลา ๑๑.๐๐ น. โดยมี

พระครูสุจิตธรรมอาจารย์	เป็นพระอุปัชฌาย์
พระมหามร เขมจิตโต	เป็นพระกรรมวาจาจารย์
พระคารา สปปญโญ	เป็นพระอนุสาวนาจารย์

โดยได้ฉายาว่า “จิตมาโร” ซึ่งแปลว่า “ผู้ชนะมาร(กิเลส)”

การศึกษาปริยัติและปฏิบัติ

หลังจากได้รับการอุปสมบทแล้ว พระบรรณจิตต์มุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียนทั้งทางด้านปริยัติและด้านการปฏิบัติ โดยมีหลวงพ่อพระมหามร เขมจิตโต เป็นครูบาอาจารย์ให้การอบรมสั่งสอน ซึ่งหลวงพ่อพระมหามร ได้เมตตาอบรมสั่งสอน ชัดเกล้า ให้รู้จักสำรวจระวังการกระทำ คำที่พูด รวมทั้งความนึกคิดปรุงแต่งต่างๆ ให้มีสติอยู่เสมอ ด้วยความที่ท่านเป็นผู้ใฝ่หาความรู้ในการเรียนหนังสืออย่างจริงจัง ประกอบกับได้อยู่ใกล้ชิดกับครูบาอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งในด้านปริยัติและด้านการปฏิบัติ คือหลวงพ่อพระมหามรฯ จึงทำให้ท่านตั้งใจศึกษานักธรรมพร้อมทั้งปฏิบัติภาวนาควบคู่กันไป จนสามารถสอบนักธรรมชั้นต่างๆ ได้ตามลำดับดังนี้

- ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ สอบได้นักธรรมชั้นตรี ในขณะที่เป็นสามเณร
- ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ สอบได้นักธรรมชั้นโท
- ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ สอบได้นักธรรมชั้นเอก

ความเป็นมาของวัดป่าโพธิศรี

นับย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๑ เป็นต้นมา ชาวบ้านหนองขุ่น ต.ยางโยภาพ อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี ได้มีความเคารพศรัทธา ให้ความเคารพนับถือต่อ หลวงปู่ชา สุภัทโท วัดหนองป่าพง โดยเริ่มจากหลวงปู่พระมหาอมร เขมจิตฺโต ได้ไปฝากถวายตัวเป็นลูกศิษย์อยู่ปฏิบัติที่วัดหนองป่าพง ญาติโยมทางหนองขุ่นมีศรัทธาได้หาโอกาสไปฟังธรรมและรักษาศีลเจริญภาวนา ที่วัดหนองป่าพงอยู่เนืองๆ

ปีพ.ศ.๒๕๑๒ ชาวหนองขุ่นมีความเคารพเลื่อมใสในการปฏิบัติธรรม มีความประสงค์อยากจะให้หลวงปู่ชามาโปรด เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ประชาชนในหมู่บ้าน จึงได้ไปกราบนิมนต์หลวงปู่ชาพร้อมทั้งพระสงฆ์ สามเณรมาโปรด ซึ่งท่านก็เมตตาตามเฝ้า โดยจัดให้มีการทำวัตร – สวดมนต์ เจริญภาวนา และฟังธรรมในตอนกลางคืน ตอนเช้าหลวงปู่ท่าน ได้พาพระสงฆ์สามเณรออกบิณฑบาตรรอบหมู่บ้าน แล้วมีการถวายภัตตาหารที่วัดหนองขุ่น ทำพิธีสวดมาติกา บังสุกุล อุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษ บูรพาจารย์ และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ตลอดจนผู้ที่ตายไปแล้วและผู้ที่มีชีวิตอยู่ให้มีความสุขกายสบายใจต่อไป

เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๑๕ ร.ต.ต.มติ แสงชาติ ได้ไปกราบนิมนต์ หลวงปู่พระโพธิญาณเถร (ชา) มาเป็นประธานในงานฌาปนกิจศพของคุณพ่อแสน แสงชาติ เมื่อบังสุกุลให้พรและประชุมเพลิงเสร็จแล้ว หลวงปู่ชาได้ชี้มือไปทางทิศตะวันออก พูดว่า “บริเวณนี้น่าจะสงวนไว้เป็นที่พักพระเณร ผู้ปฏิบัติเห็นจะเหมาะสม” ทุกคนได้ยืนหลวงปู่พูด ฟังแล้วก็เฉยๆ อยู่เพราะไม่คิดว่าจะเป็นไปได้

จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.๒๕๒๔ ประชาชนในหมู่บ้าน เกิดความรู้สึกไม่ค่อยสบายทั้งใจและกาย มีความขัดข้องหลายประการ ขาดความสงบสุข จึงได้มีชาวบ้านบางส่วนคิดหาที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ พอมิหลีกให้ลูกหลานได้ยึดถือเป็นคติ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข จึงได้พากันไปปรึกษาท่านพระครูศรีปัญญาคุณ (หลวงปู่พระมหาอมร) เจ้าอาวาสวัดป่าวิเวก(ธรรมชาน) อำเภอม่วงสามสิบ ในขณะนั้น แจ้งความประสงค์ให้ท่านทราบ และได้ปรารภถึงคำพูดที่หลวงปู่ชาได้บอกไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

ดังนั้นเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๔ ได้มีประชาชนในหมู่บ้านประมาณ ๖๐ คนพากันไปปรับปรุงแผ้วถางหญ้า และพุ่มไม้ในบริเวณป่าช้า เพื่อจัดเป็นที่พักพระสงฆ์ที่เดินธุดงค์ผ่านไปมา โดยเริ่มการปรับปรุงแผ้วถางบริเวณข้างหนองเป็ด(หนองกลางดง) เป็นจุดเริ่มต้น โดยทุกคนตั้งใจมี

ความหวังว่า หากเป็นไปได้อาจจะเกิดเป็นสำนักปฏิบัติธรรมขึ้นในถิ่นนี้ ก็จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนผู้สนใจใฝ่การประพฤติปฏิบัติอยู่มากทีเดียว

วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๔ ได้มีพระภิกษุฝ่ายอรัญวาสี จำนวน ๓๓ รูป ซึ่งมีหลวงพ่อพระครูศรีปัญญาคุณ (พระมหามร) เป็นประธาน เดินทางไปกนิมนต์ที่บ้านลืออำนาจ (ปัจจุบันคืออำเภอลืออำนาจ) จ.อำนาจเจริญ จากลืออำนาจมาแวะเยี่ยมเขตป่าช้าที่กำลังมีการปรับปรุงอยู่ ญาติโยมได้ถวายน้ำปานะด้วยความปีติยินดี เมื่อได้เวลาพอสมควรท่านจึงเดินทางกลับวัดป่าวิเวก(ธรรมชาน) อำเภอม่วงสามสิบ

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๔ ชาวบ้านหนองขุ่นได้ชักชวนกันทำบุญรวมญาติสามัคคี เพื่ออุทิศบุญกุศลแก่บรรพบุรุษ – บुरพจารย์ และหมู่มนุษย์ที่เคยเอาศพมาเผา มาฝังในบริเวณป่าช้านี้ ได้ไปกราบนิมนต์พระสงฆ์สามเณรจากวัดป่าวิเวก(ธรรมชาน) วัดโนนสีมา วัดหนองหลักและวัดยางน้อย ตำบลเหล่าบก มารับฉันภัตตาหารและรับจตุปัจจัยไทยธรรม เป็นการทำบุญพิเศษในเขตป่าช้าแห่งนี้เป็นครั้งแรก

ในระยษนี้ พอดีมีครูบาอาจารย์จากวัดหนองป่าพง เดินทางผ่านมาได้เข้าพักอาศัย เพื่อให้กำลังใจแก่ญาติโยม มีการอบรมสมาธิ บำเพ็ญภาวนา ตอนเย็นจะมีชาวบ้านทั้งเด็กและผู้ใหญ่พากันออกมาทำวัตรสวดมนต์ นั่งสมาธิ รับฟังโอวาท แผ่เมตตาแต่สรรพสัตว์ทั้งหลายแทบทุกคืน โดยยึดถือเอาคุณพระศรีรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง น้อมเอาบารมีธรรมของหลวงปู่ชาเป็นหลักยึดเหนี่ยว ในที่สุดญาติโยมอิมใจ, มีศรัทธาเลื่อมใส ประสงค์อยากจะสร้างศาลาโรงธรรมไว้ในบริเวณนี้ เพื่อเป็นที่พักปฏิบัติธรรมต่อไป แต่เป็นระยะที่หลวงปู่ชา เดินทางไปรักษาอาพาธอยู่ทางกรุงเทพฯ ไปพักรักษาอยู่ที่โรงพยาบาลศิริการแพทย์ของคุณหมอสุเทพ - คุณหมอประภา วงศ์แพทย์ เมื่อญาติโยมบ้านหนองขุ่นได้ตกลงจะสร้างศาลาโรงธรรม จึงได้นำเรื่องไปปรึกษาหลวงพ่อพระครูศรีปัญญาคุณ(พระมหามร) เพื่อกราบนิมนต์ท่านมาเป็นประธาน

ดังนั้นในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๔ หลวงพ่อพระครูศรีปัญญาคุณ จึงได้โทรศัพท์กราบเรียนให้หลวงปู่ชาทราบ ซึ่งท่านก็มีบัญชาให้หลวงพ่อพระครูฯ มาดูแลในการปลูกสร้างศาลาดังกล่าว ด้วยความเมตตาและห่วงใย

สำนักสงฆ์ป่าโพธิ์ศรีแห่งนี้ จึงได้รับขึ้นเป็นสาขาหนองป่าพงที่ ๕๑ อันถือได้ว่าเป็นสาขาสุดท้ายที่หลวงปู่ชา ได้สั่งด้วยวาจาให้จัดสร้างขึ้น สำหรับสาขาอื่นๆต่อมานั้น เป็นสาขาที่ลูกศิษย์ของท่านจัดสร้างขึ้นเอง และได้ขอขึ้นทะเบียนบัญชีสาขาเป็นลำดับต่อมาในภายหลังตามที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๒๔ พระสงฆ์สามเณรมีหลวงพ่พระครูศรีปัญญาคุณ เป็นประธาน พร้อมญาติโยมชาวบ้านหนองขุ่น ได้ร่วมกันทำพิธียกเสาเอก เพื่อดำเนินการสร้างศาลาโรงธรรมขึ้นเป็นครั้งแรก จากนั้นญาติโยมได้ถวายภัตตาหาร ถวายไทยธรรมแด่พระสงฆ์ ซึ่งถือเป็นวันกำเนิดการก่อสร้างสำนักสงฆ์แห่งนี้

จากป่าวิเวกสู่ป่าโพธิศรี

พระวรวงศ์จิตรได้อยู่ศึกษาและประพฤติปฏิบัติธรรมที่วัดป่าวิเวกตั้งแต่เป็นสามเณร จนกระทั่งได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ท่านหมั่นฝึกอบรมสติ มีความตั้งใจสำรวมระมัดระวัง เข้มงวดในการฝึกฝนตนเอง ปฏิบัติขัดเกลาดนเองอยู่เสมอ โดยเดินตามแบบอย่างพุทธสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพาเดินและยึดถือคำสั่งสอนแนวปฏิบัติปฏิบัติพาของท่านบูรพาจารย์และครูบาอาจารย์ที่ท่านได้อยู่ศึกษาด้วย มีหลวงปู่พระโพธิญาณเถร(ชา สุภทโท) วัดหนองป่าพงและหลวงพ่พระครูศรีปัญญาคุณ วัดป่าวิเวก เป็นต้น

ต่อมาในเดือนพฤษภาคมปีพ.ศ.๒๕๒๕ เมื่อพระวรวงศ์จิตรมีอายุพรรษาพอสมควรที่จะดูแลพึ่งพาตนเองได้แล้ว หลวงพ่พระครูศรีปัญญาคุณซึ่งเป็นครูบาอาจารย์จึงได้ส่งท่านไปพักอยู่ที่สำนักสงฆ์ป่าโพธิศรีอันเป็นสาขาใหม่ โดยท่านได้อยู่จำพรรษาเป็นพรรษาแรก ซึ่งมีพระภิกษุ - สามเณรอยู่จำพรรษาร่วมกัน ๖ รูปดังนี้ คือ

๑. พระวรวงศ์จิตร ชิตมาโร (หลวงพ่พระครูโพธิวนานุรักษ์)
๒. พระสุนทร ทนฺตจิตฺโต (หลวงพ่พระครูภาวนาชัยมงคล)
๓. สามเณรคอน
๔. สามเณรศรีอุบล ภาคบุตร
๕. สามเณรสามารถ
๖. สามเณรวินัย สุกเสถียร

ท่านได้อยู่จำพรรษา เป็นประธานสงฆ์ในสำนักนี้มาโดยตลอด จนกระทั่งได้รับตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสตามระยะเวลาต่อมาดังนี้

ในปี พ.ศ.๒๕๒๘ คณะทายกทายิกาได้มอบหมายให้นายทองดี คุณชาติ ขออนุญาตสร้างวัดตั้งแต่ปีที่แล้วนั้น ก็ได้รับหนังสืออนุญาตให้สร้างวัดได้ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๒๘ และได้ดำเนินการขอตั้งชื่อวัดอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้รับประกาศตั้งเป็นวัดมีนามว่า “วัดป่าโพธิศรี” เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๒๘

ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๒๘ ท่านพระครูสุจิตธรรมจารย์เจ้าคณะอำเภอวังสามสิบ ท่านพระครูศรีปัญญาคุณ รองเจ้าคณะอำเภอวังสามสิบ และท่านพระครูสุคนธ์เขมคุณ เจ้าคณะตำบลยางโยภาพ ได้รับนิมนต์มาร่วมในงานพร้อมกับได้มอบคำสั่งแต่งตั้งให้ พระอาจารย์วรรณจิตต์ ชิตมาโร เป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดป่าโพธิศรี

ในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๘ ท่านได้รับตราตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดป่าโพธิศรีจากเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี และเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา

พระอธิการวรรณจิตต์ได้เป็นผู้นำในการก่อสร้างเสนาสนะต่างๆในวัดป่าโพธิศรี อาทิ เช่น โบสถ์, ศาลา, กุฏิที่พักพระสงฆ์ ตลอดจนถึงห้องน้ำและเสนาสนะอื่นๆดังปรากฏให้เห็นอยู่ทุกวันนี้

मारผणु

มีท่านผู้รู้เคยกล่าวสอนเป็นคติธรรมไว้ว่า **“อุปสรรคไม่มีบารมีไม่เกิด ชีวิตจะประเสริฐต้องผจญมารขัดขวาง แล้วผ่านไปพบความดีมีคุณค่าในที่สุด”** น่าจะยึดถือเป็นคติธรรมสอนใจทุกคนได้เป็นอย่างดี เพราะมีความเป็นจริงอยู่มากในชีวิตของบุคคลสำคัญที่ประสบความสำเร็จสูงสุดหลายๆท่าน เป็นชีวิตที่ประเสริฐมีคุณค่าต่อตัวเองและสังคม หลวงพ่อพระครูโพธิวนานุรักษ์ สมัยเป็นพระหนุ่มบวชใหม่ ก็มีความคิดอยากจะลาสิกขาออกไปใช้ชีวิตอย่างชาวบ้านอยู่เหมือนกัน แต่ด้วยความที่ท่านได้สั่งสมบุญบารมีมาทางด้านบวชเป็นทุนเดิมมีมากอยู่ ทำให้ท่านรู้สึกเสียดายธรรมะ และข้อวัตรปฏิบัติ ของหลวงปู่ชาและของครูบาอาจารย์ ที่ท่านได้ศึกษาและปฏิบัติมา ทำให้คิดขึ้นว่า หากลาสิกขาออกไปแล้วจะสามารถรักษารธรรมไว้ได้หรือไม่? จะมีศีล ๕ เป็นปกติได้หรือไม่? เมื่อภาวนาเดินจงกรมก็คิดพิจารณาทบทวนไปมาอยู่อย่างนี้ สรุปลงในใจได้ว่าหากลาสิกขาออกไปเป็นฆราวาสแล้ว คงไม่สามารถรักษาศีล ๕ ได้บริบูรณ์และรักษารธรรมะให้บริสุทธิ์ได้ จึงตั้งใจทำความเพียรเดินจงกรมนั่งสมาธิ ใช้ปัญญาหาวิธีต่อสู้กับความคิดปรุงแต่งต่างๆ อยู่ไม่ลดละ พลันทำให้นึกถึงพุทธโอวาทตอนหนึ่ง พระพุทธองค์ตรัสว่า

- ความอดทน เป็นตะบะอย่างยิ่ง
- ความอดทน เป็นเครื่องประดับของนักปราชญ์
- ความอดทน เป็นกำลังของผู้บำเพ็ญบารมี

เลขตกลงใจว่าจะอดทนอยู่ เพื่อรักษารธรรม รักษาข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ ที่บรรดาท่านบูรพาจารย์ทั้งหลายพาดำเนินมามี หลวงปู่มั่น ,หลวงปู่ชา และหลวงปู่พระอาจารย์มหาอมร เป็นอาทิ

ในระหว่างที่ท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าโพธิศรีอยู่นั้น ท่านต้องพบอุปสรรคและมีมารผจญอยู่เหมือนกัน คือ ท่านถูกกล่าวหาในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะเป็นเรื่องผู้หญิง ซึ่งเป็นเรื่องราวใหญ่โตหลายครั้งหลายครา เมื่อต้องผจญกับเหตุการณ์อันไม่พึงปรารถนาเช่นนั้น ท่านจึงใช้ขันติธรรมและอุเบกขาธรรมเป็นที่ตั้ง เมื่อครูบาอาจารย์ทราบเรื่องและเรียกสอบถาม ท่านก็อธิบายเหตุผล ชี้แจงความจริงให้ทราบ หลวงพ่อปรารถนาให้ฟังว่า “คำพูดนั้นเป็นคำพูดของคนอื่นพูด เขาพูดไม่ถูก มันก็ผิดเอง เรารู้ตัวเราเองดีอยู่ว่าทำอะไร จึงไม่รู้สึกหวั่นไหว”

เดินทางสู่แดนพุทธภูมิแสวงบุญที่อินเดีย

หลวงพ่อพระครูโพธิวนานุรักษ์ ได้มีโอกาสเดินทางสู่แดนพุทธภูมิ เพื่อนมัสการสังเวชนียสถานทั้ง ๔ และแสวงบุญที่อินเดียหลายครั้ง ตามลำดับดังนี้

ครั้งแรก ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีพระอาจารย์อนันต์ อภิญาโน (พระครูปลัดอนันต์) เป็นหัวหน้าคณะ

ครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ มีหลวงพ่อพระครูภัทรธรรมสิริ เป็นหัวหน้าคณะ

ครั้งที่ ๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มีหลวงพ่อพระมงคลกิตติธาดา เป็นหัวหน้าคณะ

ครั้งที่ ๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ มีหลวงพ่อพระครูภัทรธรรมสิริ เป็นหัวหน้าคณะ

ในการเดินทางไปแสวงบุญที่อินเดีย ๓ ครั้งหลังนี้ ได้รับการอุปถัมภ์อุปฐาก จากคุณประสพ – คุณเกศณี จิรวฒนวงศ์พร้อมครอบครัวและญาติพี่น้อง

การบำเพ็ญภาวนา

หลวงพ่อก็มีโอกาสในการเดินธุดงค์แม้จะไม่มากนัก โดยท่านได้ไปธุดงค์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ภูสิงกา มีครูบาอาจารย์ชวนไปภาวนา ประมาณ ๑ เดือน ประกอบด้วยพระเณร ๕-๖ รูป ท่านอาศัยเครื่องอยู่ในการประพฤติปฏิบัติภาวนาโดยการ ทำงานไปภาวนาไปด้วย ทำงานอย่างมีสติ ระลึกรู้ตัวอยู่เสมอ

หลวงพ่อเคยปรารถนาให้ลูกศิษย์ฟังว่า “ไม่ได้สงสัยในการภาวนา โดยความเห็นส่วนตัว การภาวนาไม่ว่าจะไปภาวนาอยู่ที่ไหนก็ทำได้ และไม่ยากกว่านวย ลำบาก อาศัยการทำงานไปด้วย ภาวนาไปด้วย มีสติกำกับอยู่ ทุกอิริยาบถ”

จากป่าโพธิศรีย้อนคืนถิ่นสู่ป่าโพธิธรรม

กล่าวถึงวัดป่าวิเวก(ธรรมชาน์) เป็นวัดป่าสายกรรมฐานแห่งแรก สาขาวัดหนองป่าพง ในเขตอำเภอม่วงสามสิบ มีหลวงปู่พระโพธิญาณเถร(ชา สุภัทโท) เป็นพระบูรพาจารย์ และหลวงปู่พระมงคลกิตติธาดา(พระมหามร เขมจิตโต) เป็นเจ้าอาวาสองค์ปฐม ท่านนำพัฒนาก่อสร้างวาง หลักฐานความเจริญมั่นคงของพระพุทธศาสนาทั้งด้านศาสนสถาน ศาสนวัตถุ และศาสนบุคคล ครบ บริบูรณ์ทั้ง ๓ องค์ประกอบ โดยเฉพาะการอบรมสั่งสอนด้านจิตใจด้วยเมตตาธรรม ย่อมเป็นที่ประจักษ์ ชัดแก่สาธุศิษย์และสาธุชนชาวอำเภอม่วงสามสิบ ตลอดทั้งสาธุชนจากทุกสารทิศว่า มีความอึ้งใจ สงบ สุข ร่มเย็น เมื่อได้ฟังโอวาทคำสอน ข้อคิดข้อธรรมจากท่าน จนสามารถจะกล่าวได้ว่า “ท่านเป็นร่มโพธิ ไทร ร่มโพธิธรรม เป็นประทีปธรรมนำทางสุขแก่เหล่าสาธุศิษย์ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ นับตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๓ เป็นต้นมา จวบจนปัจจุบัน เป็นเวลา ๔๐ ปีเศษอย่างเต็มใจ มิสงสัย และวัดป่าวิเวก ย่อมเปรียบเสมือนเป็นดินแดนถิ่นป่าโพธิธรรม” โดยแท้

เมื่อหลวงปู่เจ้าคุณพระมงคลกิตติธาดา ได้ละสังขารในวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ณ ตึกพระโพธิญาณเถร ชั้น ๓ ห้องCCU โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ เวลา ๑๑.๓๖ น. นับเป็นการสูญเสียร่มโพธิธรรมใหญ่อีกครั้งของเหล่าศิษยานุศิษย์

หลวงปู่พระครูโพธิวนานุรักษ์ ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อ บำเพ็ญกุศลทำบุญ ๗ วัน, ๕๐ วัน และทำบุญ ๑๐๐ วัน จนผ่านไปโดยเรียบร้อย ถือได้ว่าท่านได้เสียสละ อุทิศกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา ในการจัดงานทำบุญและจัดเตรียมงานสถานที่พระราชทานเพลิงศพหลวงปู่เจ้าคุณพระมงคลกิตติธาดา นับเป็นการถวายบูชาพระคุณของพระพุทธศาสนาและพระคุณของผู้เป็นครูบาอาจารย์ของท่าน อย่างน่ายกย่องนับถือเป็นอย่างยิ่ง

ในโอกาสวันบำเพ็ญกุศลทำบุญครบรอบ ๑๐๐ วัน เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๔ คณะสงฆ์สาขาวัดหนองป่าพง จากสาขาต่างๆ จำนวนประมาณ ๑๐๐ รูปเศษ โดยมีหลวงปู่เจ้าคุณพระราช กาวนาวิกรม วัดหนองป่าพง เป็นประธาน ได้ประชุมปรึกษาหารือและมีมติในที่ประชุมให้พระครูโพธิ วนานุรักษ์ รับตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสสืบแทนต่อจากหลวงปู่เจ้าคุณพระมงคลกิตติธาดา นับเป็นเจ้า อาวาสรูปที่สองของวัดป่าวิเวก

ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๔ ท่านเจ้าคุณพระราชธีราจารย์ เจ้าคณะจังหวัด อุบลราชธานี ได้ลงนามคำสั่งในใบตราตั้งเจ้าอาวาสวัดป่าวิเวก ให้แก่ พระครูโพธิวนานุรักษ์ และทำพิธี มอบใบตราตั้งเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ นับว่าเป็นสิริมงคลแก่หลวงปู่และเป็น ที่ปลื้มปีติยินดีของสาธุศิษย์ทั่วไป ที่ท่านเคยเป็นลูกศิษย์เก่าแก่ดั้งเดิมของหลวงปู่พระมงคลกิตติธาดา

นับตั้งแต่วันที่เดือนมิถุนายน ๒๕๒๑ เป็นต้นมา แล้วจากไปสู่วัดป่าโพธิศรีในเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๕ จึงย้อนคืนกลับมาสู่วัดป่าวิเวกถิ่นเก่าอีกครั้ง นับครบรอบเป็นเวลา ๓๓ ปีพอดี จนพอจะกล่าวเป็นวลีสั้นๆ ได้ว่า

“จากป่าวิเวกสู่ป่าโพธิศรีย้อนคืนถิ่นสู่ป่าโพธิธรรม”

เพื่อถวายความเคารพแด่หลวงปู่พระครูโพธิวนานุรักษ์ ให้อยู่เป็นร่มโพธิธรรม เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของสาธุศิษย์ทั้งหลาย เหมาะสมคล่องจองดีแล้วกับสมณศักดิ์ที่ท่านได้รับพระราชทาน เป็นพระครูสัญญาบัตร ชั้นโท เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ นามว่า “พระครูโพธิวนานุรักษ์” เพื่ออยู่ปกป้องอนุรักษ์ดินแดนโพธิธรรมป่าวิเวก แห่งนี้ให้เจริญมั่นคงยาวนานสืบต่อไป

ตำแหน่งสมณศักดิ์

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖ รอบ ๗๒ พรรษา อันถือได้ว่าเป็นปีที่มีความหมายและสำคัญยิ่งในหัวใจของพสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า และในปีอันเป็นมงคลนี้ พระอริการวรรณจิตต์ ชิตมาโร เจ้าอาวาสวัดป่าโพธิศรี ได้รับพระราชทาน สมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตร ชั้นโท มีนามว่า “พระครูโพธิวนานุรักษ์” นับเป็นพระครูรูปแรกของบ้านหนองขุ่น

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เลื่อนขั้นขึ้นเป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก ตามนามเดิมว่า “พระครูโพธิวนานุรักษ์”

ด้วยบุญกุศล น้อมนำพา พลังศรัทธา น้อมนำไป
 ขอให้ผู้ได้อ่าน จงสดใส มีความสุขกาย สุขใจ
 แผ่ไพศาล ชึ่งเมตตา ให้ทั่วไป
 โลกสดใส ร่มเย็น สันติสุข ทุกเมื่อเทอญ.

พ.วรรณจิตต์

๓๑ ก.ค. ๕๔

ด้วยกุศล บุญเก่า น้อมนำมา
 จึงได้อยู่ บำเพ็ญธรรม สร้างนาบุญ
 ตามสิบสามปี ผ่านไป ไม่ประมาท
 ด้วยมุ่งมั่น สานต่อ ปฏิปทา
 แม้นผู้ใด ได้ผ่านมา อ่านพบ
 ขอความสงบสุข ร่มเย็น ทั้งกายใจ
 อนึ่งให้ สามัคคี มีเมตตา
 หมั่นทำดี ไม่ทอดয় ไม่เลือกกาล
 ความกตัญญู คือมงคล อันประเสริฐ
 สนองคุณ ตอบแทน ท่านตามเวลา

ด้วยพลังกล้า ใจศรัทธา พาเกื้อหนุน
 เสริมต่อทูน ในพุทธศาสนา สืบนานมา
 ยังองอาจ ฝึกฝนไว้ใจแน่นหนา
 หลวงปู่ชา หลวงพ่ออมร ขจรไกล
 กลอนห้าบท ทำยนี้ ที่ขานใจ
 เป็นพรให้ ทุกท่าน ยังยืนนาน
 ต่อบรรดา สัตว์โลก ทั่วถิ่นฐาน
 บุญไพศาล แผ่ไป ในโลกา
 ก่อให้เกิด ในจิตใจ ไว้เถิดหนา
 ย่อมนำพา พบสันติสุข ทุกเมื่อเทอญ.

พระปลัดสุทิน จิตตปาโล

๖ ส.ค. ๕๔